

Sygn. akt I CSK 1362/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z wniosku R. G., I. G.

z udziałem S. H.

o zasiedzenie służebności drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 października 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika

od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 5 maja 2021 r., sygn. akt III Ca 347/20,

**1. odrzuca skargę kasacyjną w części, co do rozstrzygnięcia
zawartego w punkcie 2 (drugim);**

**2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej w pozostałym
zakresie.**

UZASADNIENIE

Uczestnik S.H. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 5 maja 2021 r., zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego w Gorlicach z 12 marca 2020 r., przez uwzględnienie wniosku o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z niewłaściwego zastosowania art. 292 k.c. oraz art. 172 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pokrzywdzenie orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka (uchwała SN z 15 maja 2014 r. III CZP 88/13). Brak interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia skargą kasacyjną jest inną przyczyną niedopuszczalności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁶ § 2 *in fine* k.p.c., której prawidłowa ocena może uzasadniać odrzucenie skargi kasacyjnej. Zaskarżając skargą kasacyjną w całości prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego uczestnik nie wykazał interesu prawnego w zaskarżeniu postanowienia w punkcie 2, którym częściowo oddalono apelację wnioskodawców, co uzasadniało jej odrzucenie w tym zakresie.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Instytucja tzw. przedsądu służy selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu, w ramach którego, Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa. Zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* dla każdego prawnika, który bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (postanowienie SN z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że

popołnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (postanowienia SN: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, i z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 730/17). Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22).

Skarga kasacyjna uczestnika postępowania powyższych wymogów nie spełnia. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powtarza podstawy kasacyjne oraz skróconą - zmodyfikowaną wersję ich uzasadnienia. Przedstawiona przez skarżącego argumentacja faktycznie sprowadza się do zwykłej polemiki z zaskarżonym orzeczeniem w celu weryfikacji dokonanej przez Sąd drugiej instancji oceny prawnej, co już z tego względu nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W szczególności, że argumentacja skarżącego zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przekonuje, że Sąd Okręgowy naruszył prawo materialne w sposób, który *prima facie* przekłada się na konieczność uchylenia lub zmiany zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie powołanych w zarzutach kasacyjnych przepisów prawa, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było oczywiście błędne lub doprowadziło to tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe. Ponadto pod zarzutem rażącego naruszenia prawa materialnego, skarżący ponownie poddaje ocenie dowody i ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd drugiej instancji. Zgodnie art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Oznacza to, że niedopuszczalne jest powoływanie się, także w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, na zarzuty sformułowane jako rażące naruszenie prawa materialnego, które wyrażają przekonanie o dokonaniu wadliwej oceny dowodów i stanowią polemikę z ustaleniami sądu drugiej instancji.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

[as]